

Lärohandledning till *Från dröm till terror* – en film om kommunistiska regimers brott mot mänskligheten.

Detta paket som benämns *Kommunistiska regimers brott mot mänskligheten* vänder sig till lärare som undervisar på högstadiet och gymnasiet om kommunistiska regimer och/eller mänskliga rättigheter.

I paketet ingår:

- Film.
- Klassrumsövningar till filmen.
- Stödmaterial i form av dokument som listar viktiga begrepp, viktiga namn och svåra ord framtaget av Lätläst.

Filmen ger en bild av kommunistiska regimers styre i de tre länderna Sovjetunionen, Kina och Kambodja. Övningarna utgår ifrån filmen men också ifrån dagens samhälle med koppling till demokrati och tolerans. Det är viktigt att vi inte bara fastnar i ett fördömande av historien utan att eleverna får en ökad inblick i varför det blev som det blev och att de ges en möjlighet att reflektera över sin egen samtid. Tanken är att man kan titta på valda avsnitt ur filmen och sedan göra klassrumsövningar som tydligt är kopplade till vissa filmavsnitt samt till skolans styrdokument.

Materialet tar sin utgångspunkt i en syn på lärande som kräver aktivt deltagande och ömsesidighet. Det är utformat för att fungera såväl i ett ämnesövergripande upplägg som i ämnesundervisningen i framför allt historia och samhällskunskap men det finns även kopplingar till svenskundervisningen.

Nivån, svårighetsgraden och tidsåtgången på övningarna varierar. Du som lärare kan därmed välja övning efter vad som passar dig och din klass bäst. Instruktionerna på övningarna vänder sig till såväl eleverna som läraren. Det är alltså möjligt att skriva ut övningarna och dela ut dem direkt till eleverna men du som lärare kan även välja att anpassa övningarna så att de utformas efter ditt och klassens specifika behov.

Stödmaterialen består av dokument, framtaget av Lätläst, där svåra ord har gjorts mer lättbegripliga. Även viktiga begrepp och personer har listats och fått kortfattade förklaringar som en hjälp för att lättare förstå och hänga med i filmen.

Definition: Vad är brott mot mänskligheten?

Fredrik Stenhammar, jur. kand. och doktorand i folkrätt vid Stockholms universitet, har utformat en definition som kortfattat lyder;

”Brott mot mänskligheten är en kategori särskilt allvarliga brott som är straffbelagda enligt folkrätten, oavsett vad den nationella rätten säger. Det är fråga om sådana gärningar som mord, utrotning, förslavning, tvångsförflyttning och förföljelse på politiska, rasmässiga eller religiösa grunder. För att anses som brott mot mänskligheten krävs det att gärningen är en del av ett systematiskt angrepp mot en grupp civila, som kan tillhöra statens egen civilbefolkning. Brott mot mänskligheten begås huvudsakligen av företrädare för staten, såsom poliser och soldater, men även enskilda kan göra sig skyldiga till brottet.”

<http://www.levandehistoria.se/node/1841>

Undervisningspaketets kopplingar till skolans styrdokument:

Lgr 11, åk. 7-9:

I styrdokumentet anges att undervisningen i ämnet historia ska ge eleverna förutsättningar att utveckla vissa förmågor som att kritiskt granska, tolka och värdera källor som grund för att skapa historisk kunskap. Eleverna ska även ges möjlighet att reflektera över sin egen och andras användning av historia i olika sammanhang och utifrån olika perspektiv, och använda historiska begrepp för att analysera hur historisk kunskap ordnas, skapas och används. Kunskap om nationalism och olika former av demokrati och diktatur i Europa och i andra delar av världen är moment som anges i kursplanens centrala innehåll. Eleverna ska även ges kunskap om följder av världskrigen såsom förtryck, folkfördrivningar och folkmord. Tydligt är också att eleverna ska ges undervisning om Förintelsen och Gulag.

I styrdokumentet anges att undervisningen i ämnet samhällskunskap ska ge eleverna förutsättningar att utveckla sin förmåga att söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet. Dessutom ska eleverna reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser. I det centrala innehållet står att undervisningen ska ge kunskap om politiska ideologier och några olika stats- och styrelseskick i världen samt kunskap om hur mänskliga rättigheter kränks i olika delar av världen.

Gy 11, åk. 1-3 gymnasiet:

I styrdokumentet anges att undervisningen i ämnet historia ska ge eleverna förutsättningar att utveckla sin förmåga att söka, granska, tolka och värdera källor utifrån källkritiska metoder och presentera resultatet med varierande uttrycksformer. Eleverna ska även undersöka, förklara och värdera användningen av historia i olika sammanhang och under olika tidsperioder. Undervisningen i kursen ska bland annat behandla följande centrala innehåll; viktiga globala förändringsprocesser och händelser samt mänskliga rättigheter,

diktaturer och folkmord. Eleven ska även ges kunskap om hur individer och grupper använt historia i vardagsliv, samhällsliv och politik samt betydelsen av historia i formandet av identiteter och som medel för påverkan i aktuella konflikter.

I styrdokumentet anges att undervisningen i ämnet samhällskunskap ska ge eleverna förutsättningar att utveckla sin förmåga att söka, kritiskt granska och tolka information från olika källor samt värdera källornas relevans och trovärdighet. Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll; demokrati och de mänskliga rättigheterna – såväl de individuella som de kollektiva rättigheterna – samhällsfrågor, samhällsförhållanden samt olika samhällens organisation och funktion från lokal till global nivå utifrån olika tolkningar och perspektiv. Undervisningen i ämnet ska även bidra till att ge kunskap om historiska förutsättningar betydelse samt om hur olika ideologiska, politiska, ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer.